The Asia Foundation

برنامه های توانمند سازی زنان افغانستان

وضعیت زنان در افغانستان از زمان رژیم طالبان که زنان از حقوق اساسی شان محروم گردیده بودند، تا حال همواره مایهٔ نگرانی عمیق بوده است. ایشیافوندیشن تلاش میورزد تا از طریق بذل مساعی با جمع کثیری از همکاران محلی از قبیل ادارات دولتی و سازمانهای برجستهٔ غیر دولتی بشمول جامعهٔ مدنی و بزرگان قومی و مذهبی فرصت های مختلف را برای زنان و دختران افغان مهیا سازد. ایشیافوندیشن بطور فزایندهٔ دختران را در جهت دسترسی به تعلیم و تحصیل و نیز برنامه هایی که مشارکت اقتصادی و دسترسی آنها به عدالت را افزایش میخشد، کمک مینماید. همچنان ایشیافوندیشن در راستای ارتقاء ظرفیت وزارت امور زنان همکاری مینماید تا باشد این وزارت منحیث یک مرجع کلیدی اصلاح پالیسی های مربوط به امور زنان و عرضهٔ خدمات به این قشر آسیب دیده عرض اندام نماید.

دست آورد ها به نفع زنان و دختران تا حال حاضر

هرچند زنان افغان تا هنوز با چالشهای مهمی مواجه اند اما با آنهم یک سلسله دست آورد های قابل ملاحظه نیز وجود داشته است، بشمول قانون اساسی که تساوی حقوق زنان را تضمین مینماید، پلان ملی پیشرفت زنان افغانستان از سال ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۷ و رشد نهاد های جامعهٔ مدنی که در راستای تأمین حقوق زنان و عرضهٔ خدمات مورد نیاز زنان کار میکنند. همچنان در عرصهٔ شمولیت دختران در مکاتب دولتی، که در زمان طالبان از رفتن به مکتب منع شده بودند، نیز پیشرفت های چشمگیری صورت گرفته است. امروز بیش از دو میلیون دختر در سراسر کشور به مکتب میروند که 35 فیصد تمام شاگردان (از صنف اول الی دوازدهم) را تشکیل میدهند. از جانب دیگر، میزان شمولیت دختران در پوهنتون ها نیز در حال افزایش است. به تعداد چهار صد زن خود را در انتخابات پارلمانی سال ۱۳۸۹ کاندید نموده بودند و برای نخستین بار زنان افغان منحیث ناظرین انتخابات در ۳۴ ولایت کشور از انتخابات نظارت بعمل آوردند.

وزارت امور زنان

ایشیافوندیشن درسال ۱۳۸۱ کمک های خود را با وزارت امور زنان که در آن زمان به تازه گی ایجاد گردیده بود، آغاز نمود. از همان زمان تا ایندم ایشیافوندیشن با وزارت امور زنان همکاری مینماید تا این وزارت بتواند بصورت هر چه بهتر پالیسی ها را به نفع زنان اصلاح نموده و ابتکارات ارزنده یی را در جهت رسیده گی به نیازمندیهای شدید زنان و دختران افغان رویدست گیرد.

پاره یی از دست آورد های مهم که در این اواخر حاصل شده اند قرار ذیل اند:

- اجرای ارزیابی ادارات وزارت امور زنان جهت تشخیص خلاهای استراتیژیک، تشکیلاتی و عملیاتی، و همکاری در تدوین استراتیژی های مناسب برای ارتقاء ظرفیت ها.
- همکاری با وزارت امور زنان در قسمت ایجاد طرح استراتیژی جامع ارتباطی شامل پلان کاری ملی برای زنان افغانستان و کمپاین وزارت امور زنان برای حمایت از جندر و معلومات عامه.
- کمپاین های حمایتی برای زنان و خانواده هایشان، بشمول یک کمپاین برای ثبت ازدواج

افغانستان

ایشیافوندیشن از سال ۱۳۸۱ بدین سو با وزارت امور زنان کمک و همکاری نموده است.

ایشیافوندیشن تلاش میورزد تا از طریق بذل مساعی با جمع کثیری از همکاران محلی از قبیل ادارات دولتی و سازمانهای برجستهٔ غیر دولتی بشمول جامعهٔ مدنی و بزرگان قومی و مذهبی فرصت های مختلف را برای زنان و دختران افغان مهیا سازد.

ها و محو خشونت های خانواده گی که دو معضل مهم زنان بشمار میروند.

- آماده ساختن راهنمای طرح پالیسی "افزایش شمولیت دختران در مکاتب ابتدائیه"
- ارائهٔ پیشنهادات برای وزارت امور زنان بمنظور افزایش شفافیت و موثریت روند بودجوی آن وزارت
- ایجاد مراکز منابع و رجعت دهی به سطح ولایات برای زنان

تحصیل برای زنان و دختران

حدود ۸۰ فیصد تمام زنان و دختران افغان از نعمت سواد محروم اند که از آن جمله ۹۰ فیصد شان در مناطق روستایی زنده گی میکنند. علی رغم تلاش های پیگیر حکومت برای سوق دادن دختران به مکاتب، هنوز هم بیش از ۶۰ فیصد دخترانی که در سن مکتب قرار دارند، به مکتب نمیروند که علل آنرا میتوان قسما در کمبود مکاتب و استادان، و قسماً در بیعلاقگی والدین در مناطق نا امن نسبت به فرستادن دختران شان به مکاتب از ترس حملات انتقام جویانه مانند به آتش کشیدن مکاتب و پاشیدن تیزاب به روی دختران، جستجو نمود.

ایشیافوندیشن سعی میورزد تا شمولیت دختران در مکاتب را افزایش بخشیده و دسترسی به تعلیم و تحصیل با کیفیت را فراهم سازد. ایشیافوندیشن با سیستم رسمی معارف در تمام سطوح روابط محکم برقرار نموده و مؤسسات غیر حکومتی محلی را جهت ایجاد و توسعهٔ فرصت های تعلیمی برای زنان و دختران کمک مالی مینماید.

بهبود مکاتب نسوان

ایشیافوندیشن در قسمت باز سازی دو مکتب مهم نسوان کمک و همکاری نموده که یکی آن مکتب نسوان تاریخی و معتبر رابعه بلخی و دیگر آن مکتب نسوان لامعه شهید میباشد. هر دو مکتب طی جنگ های داخلی قسماً ویران گردیده بودند. درسال ۱۳۸۲ زمانی که ایشیافوندیشن کار خود را با مکتب نسوان رابعه بلخی آغاز نمود، که در آن از صنف اول الی دوازدهم به تعداد ۳۰۰۰ تن شاگردان اناث درس میخوانند، شاگردان این مکتب در زیر خیمه ها بروی زمین در حالیکه تقریباً هیچ نوع امکانات زیربنایی و مواد درسی و کتب موجود نبود، مصروف آموزش بودند. در همکاری با جامعه نشنل جیوگرافیک، بودجه دختران افغان و سایر منابع تمویل کنندهٔ خصوصی ،ایشیافوندیشن در قسمت ترمیم مجدد ۱۴ صنف درسی، ایجاد پنج لابراتوارساینس، تهیه تجهیزات صنوف و مواد درسی، ایجاد مرکز جدید منابع با کتابخانه، سالون کنفرانس و همچنان لابراتوار آموزش دهی کمپیوتر، کمک و همکاری نموده است. مکتب نسوان لامعه شهید که با وجوه مالی کیچهم فامیلی فوندیشن، جامعه نشنل جیوگرافیک و شریدان اربنسکی فامیلی فوندیشن مورد حمایت قرار گرفته، فعلاً با داشتن صنوف ترمیم شدهٔ مجدد، بام ترمیم شده و سیستم تخیله فاضل آب، مواد بیشتر درسی، و مواد لازمه مورد نیاز مکتب برای ۴۵۰۰ شاگرد اناث مکتب، مجهز میباشد.

تحصیلات جبرانی و تسریعی برای زنان و دختران

ایشیافوندیشن در مشارکت با موسسه کمک به معارف افغانستان (AAE) برنامه های تحصیلات جبرانی وتسریعی را برای بیش از ۲۰۰۰ دانش آموز که اکثریت آانان را دختران تشکیل میدهند درهشت ولایت در سراسر کشور فراهم میسازد. این برنامه برای کمک به دختران و زنان جوانی که در رژیم طالبان قادر به رفتن به مکاتب نبودند، طرح گردیده است. در این برنامه، بمنظور کاهش فاصلهٔ ایجاد شده در تحصیل طبقهٔ اناث، شاگردان بعد از گذشت هر هشت ماه یک صنف ارتقا مینمایند تا بالاخره تحصیلات شانرا به پایه اکمال رسانیده و برای شمولیت در پوهنتون ها یا داخل شدن در بازار کار آماده شوند.

لیلیهٔ نسوان پوهنتون کابل

بمنظور پاسخگویی به نیاز مبرم زنان شامل پوهنتون کابل به مسکن مصئون و اقتصادی، ایشیافوندیشن با همکاری وزارت تحصیلات عالی از کار اعمار یک باب لیلیهٔ نسوان با گنجایش ۱۰۰۰ تن محصل اناث نظارت بعمل آورده و متعاقباً حمایت عملیاتی آنرا نیز به عهده گرفت. این کار شامل بهسازی مکان بودوباش، کتابخانه و کلنیک صحی لیلیه و همچنان راه اندازی برنامه های انکشاف رهبری و مشارکت مدنی برای باشنده گان آن میباشد.

آموزش استادان

با آنکه امتحان کانکور در افغانستان بیشتر بالای مضامین ساینسی و ریاضیات تمرکز دارد اما با آنهم این کشور با کمبود جدی استادان ورزیده در بخش ساینس و ریاضیات، بخصوص استادان خانم، برای صنوف ۱۰ الی ۱۲ مکتب مواجه میباشد. ایشیافوندیشن بین سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۸۷ کورس های تکرار مضامین ساینسی و ریاضیات برای استادان در چهار ولایت کشور را تمویل نمود، و نیز در ایجاد و تجهیز لابراتوار های ساینس در بیش از ۴۰ مکتب نسوان کمک و همکاری نمود.

کورس های آماده گی امتحان شمولیت در پوهنتون (کانکور)

هرچند تحصیلات عالی دولتی در افغانستان مجانی میباشد، مع الوصف در تعدادی از پوهنتون ها حتی یک محصل اناث هم وجود ندارد زیرا بسیاری از زنان بنابر نداشتن اعتماد ویا هم آماده گی کافی از اشتراک در امتحان کانکور إبا میورزند. در سال ۱۳۸۴ ایشیافوندیشن بطور آزمایشی و به همکاری پوهنتون کندهار که در آنوقت هیچ محصل اناث نداشت، یک کورس آماده گی کانکور را راه اندازی نمود. در نتیجه، هشتاد فیصد زنانی که در این کورس اشتراک نموده بودند در امتحان کانکور موفق گردیده و شامل پوهنتون شدند. متعاقباً ایشیافوندیشن این برنامه را به سطح کشور گسترش داد.

در طول یک دورهٔ دو ساله، به تعداد ۱۳۰۰ استاد در ۳۴ ولایت کشور جذب این برنامه گردیدند. ایشان تقریباً به ۲۰۰۰۰۰ شاگرد واجد شرایط اشتراک در امتحان کانکور تدریس نمودند. در سال ۱۳۸۸ به تعداد ۶۰۰۰۰ جلد کتاب راهنمای کانکور به زبان دری و ۴۰۰۰۰ جلد به زبان پشتو به شاگردان توزیع گردیده و ۶۰۰۰ کتاب راهنمای استادان به استادان توزیع گردید. فعلاً وزارت معارف مسئولیت کامل پیشبرد کورس های آماده گی کانکور را به عهده گرفته است.

مساعدت های فزیوتراپی و احیای مجدد برای افغانستان (پارسا)

با توجه به تجربهٔ چندین سالهٔ نهاد پارسا در افغانستان، ایشیافوندیشن این نهاد را در ایجاد یک برنامهٔ آموزشی روانی-اجتماعی برای دخترانی که در سن مکتب قرار دارند یاری رسانید که نصاب تعلیمی تهیه شده برای این برنامه در نصاب آموزشی دیپارتمنت سایکولوژی پوهنتون کابل نیز جهت تدریس به افراد مسلکی گنجانیده شد.

عدالت اجتماعی برای زنان در چارچوب اسلام

از سال ۱۳۸۲ بدینطرف ایشیافوندیشن بمنظور تأمین حقوق اساسی زنان افغان در چارچوب عقاید و اصول اسلامی و افزایش دسترسی زنان به عدالت از طریق ساختار های غیر رسمی رفع منازعات، با رهبران مذهبی و نهاد های اسلامی کار میکند. همکاران این برنامه عبارتند از وزارت حج و اوقاف، وزارت عدلیه، پوهنتون کابل، عالمان دین، رهبران قومی و محلی، امامان و سایر رهبران مذهبی.

رساله ها راجع به حفاظت از حقوق زنان

ایشیافوندیشن به تعداد ۱۶ جلد رساله راجع به مسایل مربوط به حفاظت از حقوق زنان در چارچوب اسلام را به زبان های دری و پشتو برای جوامع سنی و شیعهٔ افغانستان تهیه نموده است. کتابهای مذکور زمینه ساز بحث و تبادل نظر علما و رهبران محلی، قومی و مذهبی پیرامون حقوق زنان در اسلام میباشند. مزید برآن، ایشیافوندیشن با استفاده از این رساله ها جهت افزایش سطح آگاهی از حقوق اسلامی زنان با وکلای پارلمان، مقامات ارشد دفتر وزیر دولت در امور پارلمانی، و وزارت امور خارجه کار میکند.

نصاب تعلیمی برای امامان

ایشیافوندیشن در ایجاد نصاب تعلیمی برنامهٔ آموزشی حوزهٔ جنوب آسیا برای امامان افغانستان، بنگله دیش و پاکستان راجع به عدالت اجتماعی برای زنان در اسلام، کمک و همکاری نموده است. این نصاب تعلیمی، که حقوق و نقش زنان در معارف، خانواده، مشارکت سیاسی و فعالیت اقتصادی را مورد بحث قرار میدهد، در مشورت با عالمان دین و نماینده گان جامعهٔ مدنی برای هریک از کشور های فوق الذکر بصورت جداگانه و با درنظرداشت شرایط عینی جوامع در این کشورها تحریر گردیده است. نصاب تعلیمی متذکره بعد از اخذ تائیدی جمع کثیری از رهبران مطرح مذهبی و محلی و فعالان حقوق زنان ابتدا بصورت آزمایشی تطبیق گردید و حال در نظر است تا از آن برای آموزش بیش از یک هزار تن از امامان کشور های فوق الذکر پیرامون اینکه چگونه رهبران مذهبی میتوانند سطح آگاهی و حمایت از عدالت اجتماعی برای زنان را افزایش دهند، استفاده صورت گیرد.

چشم انداز مقایسوی راجع به حقوق زنان در اسلام

ه هیات متعددی از وزارت امور زنان جهت کسب یک دیدگاه مقایسوی راجع به تأمین حقوق زنان در چوکات اسلام، به هندوستان، اندونیزیا، مالیزیا و ترکیه سفر نمودند. هیات مذکور در این سفر ها از وزارت هایی که در راستای تامین حقوق زنان کار میکنند، و نیز از سایر نهاد هایی که از همچو فعالیت ها پشتیبانی میکنند، دیدار بعمل آوردند.

مشارکت سیاسی زنان

قانون اساسی و قانون انتخابات افغانستان یک تعداد مشخص چوکی ها را در پارلمان برای زنان اختصاص داده اند. اما در اثر ۳۰ سال جنگ، پائین بودن سطح سواد، و وقفهٔ طولانی میان آخرین انتخابات دههٔ ۷۰ میلادی و دور جدید انتخابات از سال ۱۳۸۱ بدینسو، چندین نسل کشور فاقد تجربهٔ مستقیم دموکراسی بار آمده اند. ایشیافوندیشن نهایت تلاش دارد تا زنان را در مورد حقوق رای دهی شان تعلیم دهد. در آستانهٔ انتخابات سال ۱۳۸۹، ایشیافوندیشن تعلیمات مدنی و رای دهنده گان را در سراسر کشور برای زنان فراهم نمود. کار ایشیافوندیشن مشارکت زنان را در سطوح تصمیم گیری عامه و زنده گی سیاسی با تمرکز بالای زنان منحیث رای دهنده گان، کاندیدان و ناظرین، تشویق و تقویت مینماید.

تعلیمات مدنی برای خانمهای خانه

دسترسی به زنان در مناطق روستایی که کمتر در جریان معلومات بیرونی قرار میگیرند یک امر دشوار است. مجتمع جامعهٔ مدنی افغانستان (ACSF)همگام با سایر ادارات همکار چون شورای زنان افغانستان (AWC)، واحد احیای مجدد جامعه افغانستان(ACRU)، مرکز باچا

خان برای صلح و حل منازعات (BCPCR) و مجتمع رفاه برای انکشاف افغانستان(WADAN) ، کمپاین تعلیمات مدنی خانه به خانه را راه اندازی مینماید، این کمپاین در ولایات بغلان، فراه، کندهار، لغمان، پکتیا، تخار و ارزگان که به مقایسهٔ سایر ولایات سطح آگاهی مدنی در آنها پائینتر است اجراء میگردد. مجتمع جامعهٔ مدنی افغانستان تعدادی از آموزگاران محلی اناث را در این ولایات استخدام نموده است که زنان را در خانه هایشان ملاقات نموده و برایشان تعلیمات مدنی میدهند.

سلوک رای دهنده گان

ایشیافوندیشن با مؤسسهٔ بشری امن که مصروف تحقیق و جمع آوری اطلاعات راجع به سلوک رای دهنده گان، سطح دانش سیاسی، برداشت مردم از نقش شان منحیث شهروندان و عکس العمل ایشان نسبت به انتخابات پارلمانی میباشد، کمک و همکاری مینماید. مؤسسهٔ بشری امن قصد دارد تا از این اطلاعات منحیث یک منبع برای انتخابات ریاست جمهوری، پارلمانی، شورای ولایتی و ولسوالی سالهای۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ استفاده نماید.

حقوق کار زنان

زنان کارگر در افغانستان با مشکلات جدی مواجه اند. ایشیافوندیشن برای افزایش سطح آگاهی عامه از حقوق زنان کارگر طبق قانون جدید کار، با وزارت کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین کمک و همکاری مینماید. وزارت مذکور جهت ترویج معیارهای بین المللی کار بشمول محو تبعیض جنسیتی در استخدام، و مزد مساوی برای زنان، با سایر وزارت ها و نهاد های جامعهٔ مدنی کار میکند. ایشیافوندیشن علاوه بر راه اندازی برنامه های آگاهی عامه، برای زنان کارگر در ولایات بلخ، هرات، کابل، و کندهار و نیز برای کارمندان وزارت کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین ورکشاپهایی را به هدف تقویت واحد جندر این وزارت، گنجانیدن مسایل جندر در پالیسی ها و برقراری روابط موثر تر با واحد های جندر در سایر وزارت ها، سازماندهی مینماید.

نقش زنان در تولیدات زراعتی

ایشیافوندیشن میپذیرد که نقش زنان در تولیدات زراعتی باید از سطح تولید برای معیشت فراتر رفته و به سطح تولید برای تجارت برسد.. ایشیافوندیشن ایجاد یک مرکز منبع جندر را در چوکات وزارت زراعت جهت نهادینه سازی ترویج نقش زنان در تولیدات زراعتی، کمک و حمایت نموده است.

ایشیافوندیشن یک سازمان خصوصی، غیر انتفاعی و غیر حکومتی میباشد. این سازمان از طریق برنامه های خود در راستای تقویت رهبری، بهبود پالیسی ها و استحکام نهاد ها جهت شفافیت عالی و موفقیت در منطقه آسیا – پاسیفیک، کار میکند. این بنیاد توسط شرکت ها، بنیاد ها، افراد و سازمان های حکومتی ایالات متحده امریکا، اروپا، کانادا، آسترالیا و آسیا تمویل گردیده و بودجه آنرا همه ساله کانگرس امریکا تصویب مینماید.

ایشیا فوندیشن در افغانستان توسط مراجع ذیل تمویل میگردد: ادارهٔ انکشاف بین المللی آسترالیا، ادارهٔ انکشاف بین المللی ایالات متحدهٔ امریکا، وزارت کار ایالات متحدهٔ امریکا، سفارت ایالات متحدهٔ امریکا در افغانستان، سازمان انکشاف بین المللی بریتانیا، سفارت بریتانیا، ادارهٔ انکشاف بین المللی کانادا، سفارت هالند، حکومت بلجیم، اتحادیهٔ اروپا، انجمن نشنل جیوگرافیک، برنامهٔ انکشافی سازمان ملل متحد، پروگرام بین المللی کار و تجارت کانادا، وزارت امور خارجهٔ ایالات متحدهٔ امریکا، سازمان دموکراسی حقوق بشر و کار، مراجع تمویل کنندهٔ خصوصی و کانگرس امریکا.

The Asia Foundation

ویزکرم رتف
کالیفورنیا سرک ۴۶۵
منزل نهم
سانفرانسیسکو، کالیفورنیا ۹۴۱۰۴
ایالات متحده امریکا
تلیفون: ۹۸۲-۴۶۴۰(۴۱۵)
فکس: ۳۹۲-۸۸۶۳(۴۱۵)
info@asiafound.org

یس .ید نتگنش‌ا
چهارراه ۱۷۷۹ ماساچوسیتس ، NW
Suite 815
واشنگتن دی. سی. ۲۰۰۳۶ ایالات متحدهٔ امریکا
تلیفون: ۹۴۲۰-۵۸۸(۲۰۲)
فکس: ۹۴۰۹-۵۸۸ (۲۰۲)
info@asiafound-dc.org

نانتسن‌اغف
خانه های شماره ۴۸ و ۵۰
سرک اول، چارراهی حاجی یعقوب،
شهر نو
کابل – افغانستان
تلیفون: ۳۵۵۸ ۲۰۲ ۷۵ (۰) ۹۳+
پست برقی: tafag@asiafound.org

www.asiafoundation.org

11/2011